

Fóia acést'a ese totu a opt'a di — dar prenumeratiunile se primescu in tóte dílele.

Pretíulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte tíeri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tóte síodiénte si banu de prenumeratiúne sunt de a tramiţéla Redactiúne: Strat'a lui Leopóldu Nr.133.

Gur'a Satului in tíer'a tocanariloru.

IV.

In alta dí diminéti'a la 9 óre adunarea s'a deschisu cu solenitate recerúta.

Cu asta ocasiune pentru prima-óra s'a tíenutu adunare in pretoriulu inca neterminatú.

Prim'a adunaro, care s'a tíenutu in pretoriulu Chioariulu a fostu adunare romanésca!

Acést'a inca nu e ce-va minune, cá-ci si celelalte adunári, adeca congregatiunile districtuale, ce se voru tíené in acést'a sala, tóte voru fi romanescu, fiindu cá totu districtulu e romanescu; diferinti'a între adunarea acést'a si între cele ce voru urmă de acuma inainte, este numai aceea, cá in acést'a s'a vorbitu — romanesce.

E bine, candu me dusei la adunare nici prin minte nu mi-a plesnitú, cá am sé fiu martoru oculatu si urechiatu la vr'unu martiriú.

Si éta mi s'a intemplatú si acést'a nenorocire infricosiata.

Am asistatu nu numai la unu martiriú, ci la dóue.

Martiriulu celu d'antáiu l'a suferitu vice-capitanulu Filipu, carele — dóra — pentru prima-óra cu asta ocasiune a vorbitu romanesce inaintea unui publicu numerosu, salutandu adunarea in numele districtulu.

Sermanulu! Cum lu-mai treceau sudorile! Mierá mila de elu!

Cu tóte aceste inse de biét'a limba romana mierá si mai tare mila. Cum a mai maltratát'o dlu vorbitoriu! Limb'a nóstra dulce n'a mai suferitu asié — martiriú.

Si acést'a erá martiriulu alu doile.

Alu treile martiriú este rezervatu pentru redactiunea „Transilvaniei“, — carea va avé şé traduca acést'a vorbire in — romanesce.

* * *

Vini rondulu la alegerea notariloru.

Trebuiá sé se aléga si unulu de acolo.

Cine sé fia altulu, decâtu protonotariulu districtulu? Elu are pén'a cea mai abila in districtu! Fia dara elu! Sé traiésca Pavelu Dragosiu! — strigara din tóte partile.

Eram curiosu sé vedu pe marele romanu, carele a facutu memorabil'a propunere pentru unu capitanu supremu magiaru.

Unu amicu me si asigurá, cá am sé-lu vedu numai decâtu, cá-ci modelulu romanismulu chioeanu se affa in odai'a laterala.

Inse de odata se latí o scire trista, care spu-nea, cá dlu Pavelu Dragosiu repentinu se bolnaví atátu de periculosu, încátu fu silitu a merge de locu a casa, si a se culcá in patu, sub perine, sé asude.

Unu blastematu de langa nime inse observá:

— Ce omu cu minte e acestu domnu Pavelu Dragosiu! Elu scie pré bine, cá a scrie unu protocolu romanescu nu e asié usioru, ca si a propune, ca guvernulu si in viitoriu sé lase in Chioaru pe fostulu capitanu supremu magiaru!

Despre disertatiuni n'am voitu sé scriu nimica; nici n'asiu díce nimica, de cumva unu corespundinte escelentu alu „Gazetei“ n'ar fi escelatu in reportulu seu prin o escelenta — naivitate.

Dinsulu adeca díce, cá fratele Vulcanu in disertatiunea sa „despre poesi'a poporala“ a citatu „din cei mai buni poeti romani.“

Ast'a a fostu o mare surprindere pentru mine. Incătu soiu eu, Vulcanu n'a citatu nici o vorba din cutare poetu, ci numai si numai poesii poporale.

Dar se pôte, că me insielu, si dlu corespundinte o scie mai bine decâtu mine. Se pôte! Mai alesu, deca corespundintele e atâtu de — escelentu!

* * *

Dupa siedintia iesîramu la preambulare. Mi-eră curiosu, cum vineau cunoscutii si necunoscutii mei sê se planga la — Gur'a Satului.

Mi-insîrara o multîme de abusuri si pecate nationale, sê le publicu in fôia.

Cum le audîi, asié le si uitai tôte, si nu-mi aducu a minte, decâtu numai de plansôrea ast'a:

— Protopopulu din Bai'a-mare nu pôte suferi pe ardeleni, ci i persecvêza in tôte modurile. Fîi bunu, scrie ceva despre elu, ori in prosa ori in versuri!

* * *

Peste pucinu urmâ banchetulu. La finea acestuia mi-se fachi urmatôri'a surprindere neasceptata — intr'unu banchetu solemn.

Dlu Vasiliu Dragosiu se apropiâ de mės'a, unde siedeam, si dîse cam aceste:

— Este o datina la noi ca sê cinstimu pe nasii nostri cu ce le place loru mai multu. Noi chioreni, vedindu dara intre noi pe nasiulu nostru Gur'a Satului, care ne-a botezatu de mamaligari, vinimu sê-lu cinstimu cu ceea ce doresce elu. Gur'a Satului a scrisu a de-una-di, că vine la noi sê manance, mamaliga cu comptu de porumbrele. Eta dara ti-aducemu mamalig'a, si ni pare reu, că cu comptu de porumbrele nu potemu sierbi, de ôra-ce acele nu s'au coptu inca!

Si cu aceste unu servitoriu puse inaintea mea unu blidu de mamaliga.

Acést'a gluma nimerita a escitatu cea mai mare vioiciune in publicu, si amu risu toti cu multa placere.

Gustai mamalig'a si imbiandu cu mancarea mea pe toti ôspetii, mancara toti, chiar si presiedintele. Apoi sculandu-me, dîsei cam aceste:

— Domniloru! Ve multiamescu pentru cinste, si multiamindu-ve, permiteti-mi sê ve declaru, că dvôstre intru adeveru v'ati potutu simti insultati prin numirea de „mamaligari.“ Cum sê fiti dvôstre mamaligari, candu nici nu aveti mamaliga, ci numai — tocana?! Nu poteti fi dara mamaligari, — ci tocanari. Eu ve si promitu aice cu tóta solenitatea, că in vîitoriu in „Gur'a Satului“ ve voiu dá totu-de-un'a numele cuviinciosu de — tocanari. Sê traiésca tocanarii!

* * *

Mai dîsu-am eu inca si altele, cari precum dice escelentulu corespundinte alu „Gazetei“ „au muiatu tare côrdele bucuriei.“

Intru adeveru eu n'am vorbitu in „hatirulu“ uniunii. Atunce dóra nu s'ar fi muiatu asié tare „côrdele bucuriei“ ale corespundintelui — escelentu.

* * *

E bine, sér'a in balu damele au tocmitu totu ce au stricatu barbatii diu'a.

Ele au vorbitu mai tôte numai unguresce. Eră o placere a le ascultá.

Eu la inceputu cugetam, că in balu sunt numai unгурóice, — deci intrebai cu mirare de vecinulu meu:

— D'apoi, frate, cum se pôte aceea, că intr'unu balu romanescu n'a vinitu nici o dama romana?

— Te insieli, nene Gur'a Satului, mi-rresponse elu, aceste mai tôte sunt romane.

— Ce felu? Sunt aice si romane? Gandeam, că tôte-su unгурóice, pentru că vorbescu totu ungresce.

— D'apoi ce sê faca, deca tenerii converséza cu ele totu ungresce?

* * *

Intr'aceea in sala eră pravu colosalu, si nu po-teai se gasesci nici cu lamp'a lui Diogene atare arangiatoriu, carele sê asculte caintiele nôstre.

Presiedintele comitetului deja la 10 ôre dormiâ in bratielu lui Morfeu.

* * *

In alta di, pe candu me duceam la siedintia, unu plugariu me intimpină cu o oda „Câtra Gur'a Satului“, — si dupa ce mi-o declamă, incepù sê converseze cu mine totu in versuri.

Usiorimea cu care facea cadintiele aru fi facutu onóre ôre si carui poetu.

Frapatu de acést'a surprindere, numai decâtu observai, că am de a face cu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

Elu inse protestă, cu tôte că dinsulu celu pucinu ar avé mai multu simtiu romanescu decâtu realulu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

* * *

Bine că la concertu n'au fostu de fatia si episcopi! Ei de siguru s'aru fi necasitu, audîndu cu câtu entusiasmu aplaudă publiculu aceste sire ale mele, — dicandu că episcopii

Au toti avutia, bani,
 Dau la buni si la sermani,
 Si de ôra-ce la noi,
 Adi nu mai avemu nevoi,
 Nici o lipsa, trebuintia,
 Că-ci sunt tôte 'n prisosintia:
 Multi se punu, tramitu indata
 In o tiér'a 'ndepartata,
 Peste munte, peste apa,
 Bani la Rom'a pentru — Papa!

* * *

In fine sosî momentul despartîrii, si dupa ce la 11 ôre finiramu unu dejunu inceputu la 7, plecai a casa, — ducandu cu mine suveniru dulci.

Si acuma, fratiloru chioreni, ve multiamescu inca odata pentru mamalig'a-tocana, si ve rogu primiti toti salutarea mea si o stringere de mana fra-tiésca, — si nu ve superati, că atâtu de multu ve — iubescu!

Gur'a Satului.

Opulu celu mai nou a lui

!! Moisi Bota!!

Ghiati'a

infortunata sub gerulu celu mai crancenu s'a topitu.

Erá tempu in lumea larga,
Ochiu de ghiatia preste totu,
Câtu nime potea s'o sparga,
Ci totu insulu stá pre cotu,
Desi póte c'ar fi vrutu
Si vecinulu celu surdu-mutu,
Totusi nu s'a 'ncumetatu.

Bróscele zaceau sub ghiatia,
Nu cutezau a tracní,
Baremu ap'a li-e dulcétia,
Ele gemeau a cracni;
Acolo in siuerare
Suspiná ori si care,
Pan' s'a desprimaveratu.

Ghiati'a a tienutu érna lunga,
Mai multi seculi a fostu geru,
Epurii scapau din fuga
Pre ghiatia ca prin fulgeru,
Cá ghiati'a érá grósa,
Cu nea infortunósa —
Fórte iute de cadíutu.

Pescarii câtu spargeau pe dí,
Nóptea érá inghiatia, —
Si apucandu de mane-dí,
Nu-si mai aflau dulcéti'a.
Pan' ventu de primavéra
Apoi suflandu a véra
Ghiati'a 'n apa s'a topitu.

Ci imprimaveratalu ventu,
Nu-e gluma, ce potere
Sufia austricesculu cuventu
Preste geru cum se cere,
Austrulu suflandu cu sporiu,
Ca dintr'unu mai caldu cuptoriu,
Geru-i dusu, ghiati'a-i sparta.

Cine n'a simtítu ce-e gerulu,
N'are iusiu de-a 'mputá,
Ba, la ce-si mai sparge ceriulu,
Candu nu se póte ajutá,
La scrigiaó'a de pane
Lacomii rabde mane
Pana poi-m'arti sê guste.

La inceputu érá intunerecu,
Pan' a vení lumin'a;
Acuma câti toti si-petrecu
Pré usioru cu sani'a.
Cine n'a gustatu amaru
Nu se 'ntinda la zaharu,
Cá-i va cadé nodu in gutu.

TANDA si MANDA.

T. Scfi ce e nou?

M. Ce?

T. Vine Carolu.

M. Unde?

T. La Pest'a.

M. Si ce dícu foile unguresci?

T. Tóte striga 'n coru sê nu via.

M. Díca ele ce le place, Carolu totu va —

viní.

T. D'apoi óre pentru ce sunt acuma asié ma-
nióse foile unguresci pe Carolu? Eu mi-aducu a
minte, cá 'n 1867 candu érá vorba despre venirea
Domnitoriului romanu la Pest'a, tóte foile l'au salu-
tatu cu placere.

M. Pentru cá atunce ele au ganditu, cá pentru
aceea vine Carolu la Pest'a, ca la incoronare sê duca
stégulu Romaniei. Inse acuma. . .

T. Tiene-ti gur'a!

T. Audi, audi!

M. Ce?

T. Chiar acuma intielesei, cá Carolu a si tre-
cutu prin Pest'a.

M. Si-apoi ce a facutu acolo?

T. A zabovitu numai câte-va minute la dru-
mulu de feru, unde a dejunatu.

M. Ce?

T. Carne unguresca.

M. Ce? Ce?

T. Scfi tu, este o mancare, care se numesce
„Carne unguresca!“

T. Haid sê mai vorbimu ce-va despre fondulu
Síncaianu!

M. Despre acest'a nu potemu vorbi nimica.

T. Cum asié?

M. Asié, cá despre starea acestuia numai re-
dactorulu Gazetei ni-ar poté da deslucire, si-apoi elu
nu ni mai spune nimica despre fondulu Sín-
caianu.

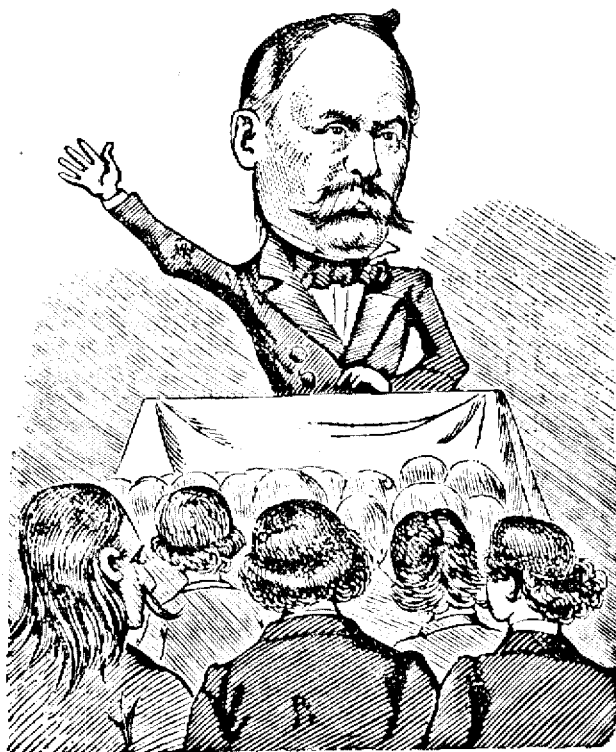
Post'a Gurei Satului.

Frundia verde lemnu sucitu. Dta esti pro-
copsitu; inse versulu a fostu rou, câtu forésca Dom-
nedieu. Nu fi dara superatu, cá in focu l'am arun-
catu.

Totu voiú bé . . . mai bine ai si face, decâtu
sê poetisedi.

Ce aru fi doritu unele foi unguresci

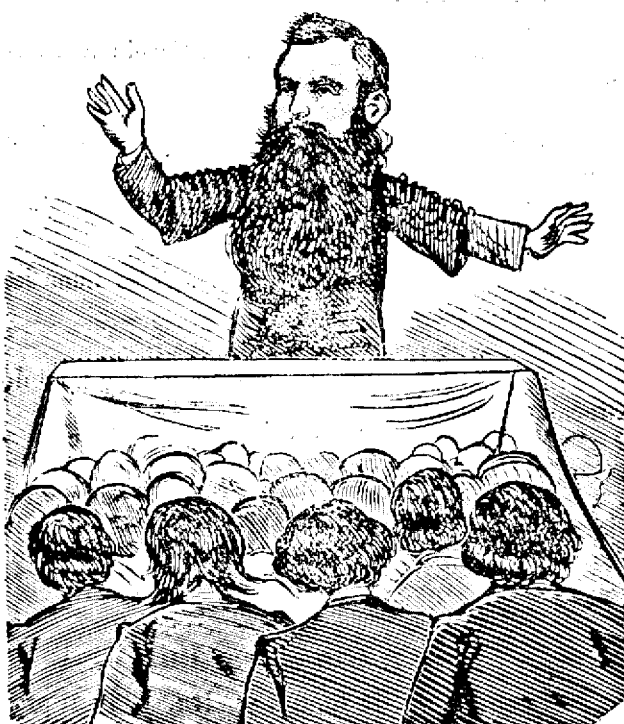
sè se vorbësca in Adunarea de la Siomcut'a.

— Domniloru! Tòte ce avemu, ni le-au datu ungurii. Sè traiësca dara ungurii! Prin aceste declaru adunarea deschisa.

— Vorbindu despre educatiunea femeiloru, am sè spunu din capulu locului, că detorinti'a mameloru este a vorbi cu copiii unguresce.

— Limba! A, nu e ca limb'a unguresca! Si angerii in ceriuri vorbescu unguresce. Sè vorbinu dar si noi toti unguresce!

— Din poesi'a poporala vi citezu numai aceste sîre: Totu omulu sè fia omu si unguuru! Teremtette!

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: Iosifu Vulcanu.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru Nr. 9.